

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอแนะและข้อสังเกต

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แรงจูงใจในด้านภาษีและราคาโอนเพื่อการลงทุนในประเทศจีน” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวโน้มทางเศรษฐกิจ ภาษีอากรที่จูงใจให้ไปลงทุนในประเทศจีน รวมทั้งราคาโอนที่กฎหมายประเทศจีนกำหนดให้นักลงทุนถือปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาและข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ แก่ผู้สนใจไปลงทุนในประเทศจีน ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนในประเทศจีนที่เอื้อต่อการลงทุน

จีนเปิดประเทศตั้งแต่ปี 2522 และเริ่มการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศแบบสมดุล โดยพยายามกระจายอุตสาหกรรมไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ เนื่องจากได้มีการปฏิวัติวัฒนธรรมขึ้น โดยกลุ่มพวกหัวรุนแรงขึ้น ทำให้ไม่มีบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อไป หลังจากนั้น จีนมีนโยบายในการเปิดประเทศสู่ความทันสมัย โดยพัฒนาเศรษฐกิจ 4 ด้านคือ การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ขณะเดียวกันก็เปิดประตูต้อนรับการลงทุนจากต่างประเทศด้วย ต่อมาจีนได้พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศแบบสมดุล โดยกระจายการพัฒนาเศรษฐกิจในทุกส่วนของประเทศซึ่งดำเนินไปอย่างช้า ๆ ทีละจุด และจีนได้ใช้เวลาถึง 15 ปีในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก(WTO) เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2544 ซึ่งทำให้จีนเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น ไม่เลือกปฏิบัติระหว่างบริษัทท้องถิ่นและบริษัทต่างชาติ มีความโปร่งใสและคาดการณ์ได้ รวมทั้งต้องปรับปรุงกฎระเบียบให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับ WTO พร้อมทั้งเปิดเสรีทางการลงทุน และยังได้กำหนดสิทธิประโยชน์ในการจูงใจนักลงทุนต่างชาติหลายประการ นอกจากนี้ตัวเลขจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในจีนได้เพิ่มสูงขึ้น ในปี 2544 ร้อยละ 14.9 มีมูลค่า 41.9 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เมื่อเทียบกับปี 2543 และมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2545 มีมูลค่า 16.92 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.38 จากปี 2544 ประกอบกับทางการมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติทุกประเภท และพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเป็นขั้นเป็นตอนส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนโดยเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 8 ในช่วงปี 2540-2544 และคาดว่าเศรษฐกิจจีนจะขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ในช่วงระหว่างปี 2545-2549 แสดงว่าแนวโน้มการลงทุนในจีนดีขึ้น ถึงแม้จีนจะมีขนาดเศรษฐกิจ

เพียง 1 ใน 4 ของประเทศญี่ปุ่นและเป็นเพียง 1 ใน 9 ของสหรัฐอเมริกา ฉะนั้นการที่ประเทศต่าง ๆ จะหวังพึ่งพาให้จีนเป็นเพียงจักรที่จะผลักดันให้เศรษฐกิจโลกมีเสถียรภาพนั้นคงเป็นไปได้เพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น ส่วนในระยะยาวต้องดูกลุ่มประเทศ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและ สหภาพยุโรป ประกอบกันด้วย ขณะนี้จีนกับประเทศอาเซียนประกาศจัดตั้งเขตการค้าเสรีขึ้นภายใน 10 ปี เป็นการสร้างศักยภาพเศรษฐกิจร่วมกับเพื่อนบ้านทั้งหลาย ซึ่งแนวโน้มในอนาคตประเทศอาเซียนจะค้าขายกันเองในกลุ่มสมาชิก โดยไม่ต้องพึ่งพาประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา เมื่อถึงตอนนั้นประเทศจีนน่าจะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมืองและด้านอื่น ๆ แล้ว

แรงจูงใจทางด้านภาษี

รัฐบาลจีนได้ปรับปรุงโครงสร้างทางด้านภาษีอากร ให้สามารถจัดเก็บได้ครอบคลุมมากขึ้นและให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทางด้านภาษีอากร เพื่อเป็นแรงจูงใจนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนและผลจากการให้สิทธิประโยชน์นั้นทำให้มีการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นในปี 2544 เมื่อเทียบกับปี 2543 ในขณะที่ปี 2543 มีการลงทุนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี 2542 จะเห็นว่ามาตรการทางด้านภาษีจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้มาลงทุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นักลงทุนชาวจีนจะเสียภาษีในอัตราก้าวหน้า 5-45 ของรายได้สุทธิต่อเดือนตั้งแต่ 500 หยวน สำหรับชาวต่างชาติที่เข้าทำงานเกิน 90 วันใน 1 ปีได้รับยกเว้นเงินได้ต่อเดือน 4,000 หยวนแรกและที่เหลือคำนวณอัตราก้าวหน้าร้อยละ 5-45

ภาษีเงินได้นิติบุคคล นักลงทุนชาวจีนจะเสียภาษีส่วนกลาง ร้อยละ 30 และภาษีส่วนท้องถิ่นร้อยละ 3 ภาษีจากเงินกำไรที่จำหน่ายไปต่างประเทศจะเสียในอัตราร้อยละ 20 สำหรับนักลงทุนต่างชาติจะได้รับยกเว้นภาษีและลดหย่อน โดยนักลงทุนต่างชาติที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานจะได้รับยกเว้นภาษี ส่วนนักลงทุนต่างชาติที่ตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เขตพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมใหม่ จะเสียในอัตราร้อยละ 15 นักลงทุนต่างชาติเขตเศรษฐกิจเมืองท่าเปิด เขตชานเมืองในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี จะเสียภาษีในอัตราร้อยละ 24 และจะได้รับยกเว้นภาษีส่วนท้องถิ่นร้อยละ 3 ด้วย ส่วนภาษีจากเงินกำไรที่จำหน่ายไปต่างประเทศจะเสียในอัตราร้อยละ 10

ภาษีเกี่ยวเนื่องกับการค้า นักลงทุนชาวจีนและนักลงทุนต่างชาติจะเสียในอัตราเดียวกันซึ่งประกอบด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่มเสียในอัตราร้อยละ 13 17 และ 0 ภาษีผู้บริโภคนเสียในอัตราร้อยละ 3-50 ภาษีการค้าเสียในอัตราร้อยละ 3-20 ขึ้นอยู่กับประเภทกิจการ

ภาษีอื่น ได้แก่ ภาษีศุลกากร สำหรับนักลงทุนชาวจีนทั่วไปจะเสียในอัตราร้อยละ 17 นักลงทุนต่างชาติ ได้รับการยกเว้นตามที่กฎหมายระบุและยกเว้นภาษีนำเข้า หากนำเข้าสินค้าประเภทวัตถุดิบ พลังงาน อะไหล่ อุปกรณ์ มาเพื่อผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ภาษีโรงเรียน นักลงทุนชาวจีนและนักลงทุนต่างชาติจะเสียในอัตราร้อยละ 1.2 ของราคามาตรฐาน หรือร้อยละ 12 ของราคาค่าเช่า

แรงจูงใจทางด้านราคาโอน

การกำหนดราคาโอนที่รัฐบาลจีนกำหนดให้ใช้ตามหลักการของ Arm's Length Principle ที่ใช้กันทั่วโลกเป็นราคาซื้อขายโดยสุจริต โดยส่วนมากบริษัทต่างชาติในจีนจะใช้วิธี Cost Plus Method ซึ่งบริษัทต้องกำหนดให้เหมาะสมและเป็นราคาที่สมเหตุสมผลด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ประเทศจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ทำให้จีนเป็นประเทศที่น่าสนใจเข้าไปลงทุนเพราะจะเปิดเสรีทางการค้าและผ่อนคลายกฎระเบียบทางการค้ามากขึ้น ดังนั้นนักลงทุนต่างชาติต้องทำการศึกษาลู่ทางที่จะเข้าไปลงทุนในประเทศจีน และให้ความสนใจศึกษากฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรและราคาโอนในประเทศจีนให้ชัดเจนก่อนไปลงทุน ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย อาจทำให้ผู้ที่ไปลงทุนตัดสินใจผิดพลาดและเกิดผลเสียหายกับบริษัทแทนที่จะช่วยลดภาระภาษีที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งต้องทำการศึกษาการเลือกธุรกิจที่จะเข้าไปลงทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและต้องพิจารณาถึงประเภทธุรกิจอุตสาหกรรมที่รัฐบาลจีนให้การสนับสนุน อุตสาหกรรมที่มีข้อจำกัด อุตสาหกรรมต้องห้าม และต้องศึกษาทำความเข้าใจกับระบบภาษีของประเทศจีนที่ให้การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับอุตสาหกรรมประเภทไหนบ้างและตั้งในเขตเศรษฐกิจไหนถึงได้รับประโยชน์เพิ่มเติมสูงสุดจากการที่ไปลงทุน

ข้อสังเกต

จีนเน้นการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคของประเทศจีนเองโดยให้ยกเว้นภาษีสำหรับกิจการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ กิจการทำเรือ ตู้ต่อเรือ สนามบิน การรถไฟ ทางด่วน โรงงานไฟฟ้า ที่ดำเนินกิจการอย่างน้อย 15 ปี ซึ่งสังเกตได้ว่า จีนจะให้การสนับสนุนสำหรับสาธารณูปโภคเพื่อทำให้จีนมีการพัฒนามากขึ้น และมีระบบสาธารณูปโภคที่ทันสมัย ทัดเทียมนานาประเทศ รวมทั้งกิจการที่มีชาวต่างชาติมาพัฒนาเทคโนโลยีกับคนจีน จะให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ